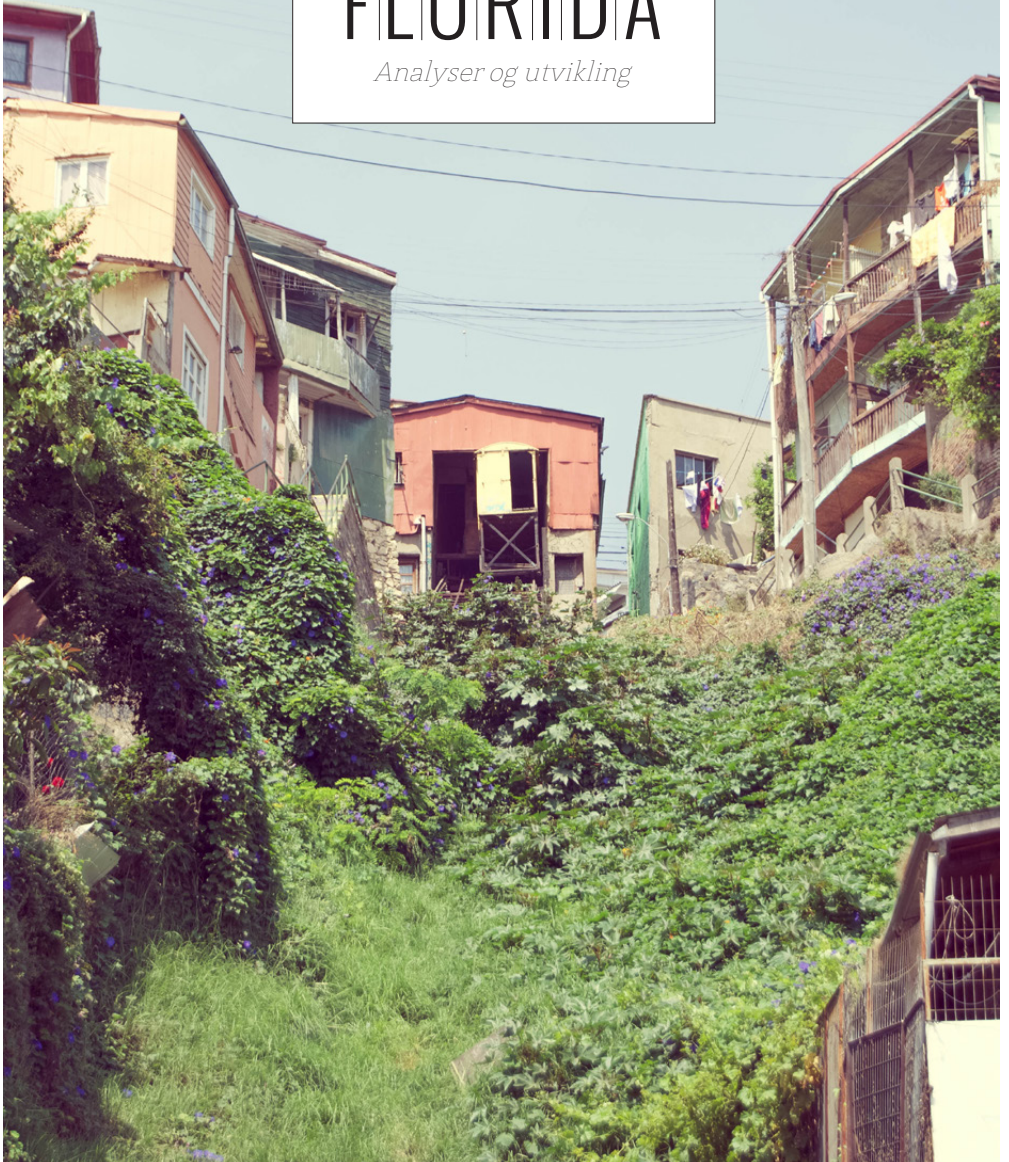

F|L|O|R|I|D|A

Analysér og utvikling

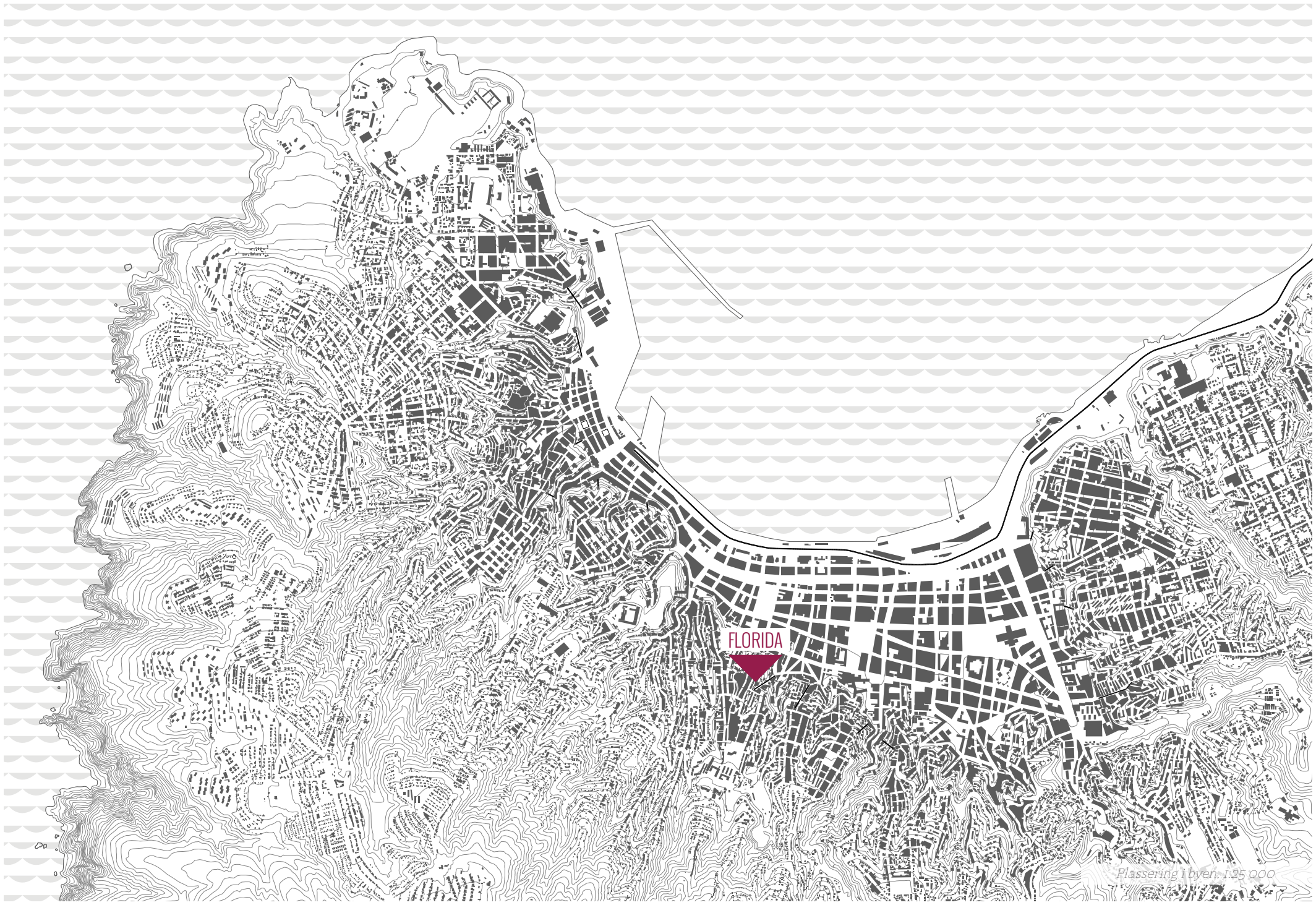

INNHold

06	DAGENS SITUASJON REGISTRERING OG KARTLEGGING
12	FOTO ASCENSOREN OG OMEGN
22	INTERVJUER SAMTALER MED NABOLAGET
28	ANALYSER DEMOGRAFI OG TOPOGRAFI
40	POTENSIALE FASCINERENDE STEDER
46	PROGRAM GRONT, VEKST OG PARK
52	PROSJEKTERING IDESKISSER OG MODELLSTUDIER
74	RESULTAT PROSJEKT
84	REFERANSER PROSJEKTER OG INSPIRASJON
92	KILDER ARTIKLER, NETTSIDER, BILDER

FLORIDA

Plassering i byen: 1:25 000

DAGENS SITUASJON

REGISTRERINGER OG KARTLEGGING

Etter etableringen av Congregación de Los Sagrados Corazones de Jesús i 1840 oppstod kommersielle og residensielle områder. Veksten førte til at befolkningen bosatte seg oppover de omkringliggende åsene Bellavista og Florida. De bygget beskjedne boliger og større bygninger med arkitektonisk tilstedeværelse. De er varierte i stil og farge.

I Cerro Florida finner vi La Sebastiana, huset til nobelprisvinneren i litteratur Pablo Neruda. Dikteren hadde et nært forhold til Valparaíso.

Ascensor Florida har vært stengt siden 2009, da den la ned på grunn av lav lønnsomhet. I dag har vegetasjonen tatt over skinnene og transformert dalen til en oase. Nabolaget er konsentrert rundt toppstasjonen i Cale Marconi. Det går trapper opp på begge sider av ascensoren. De møtes få meter fra hverandre ved toppstasjonen.

Nabolaget er aktivt. Det er dannet en uformell nabolagsorganisasjon som ønsker å organisere aktiviteter for barn og unge og gjennom dette få liv i nabolaget.

PLAZA VICTORIA

KJOPESENTER

KJOPESENTER

POLITISTASJON

BUNNSTASJON ASCENSOR FLORIDA

TOPPSTASJON ASCENSOR FLORIDA

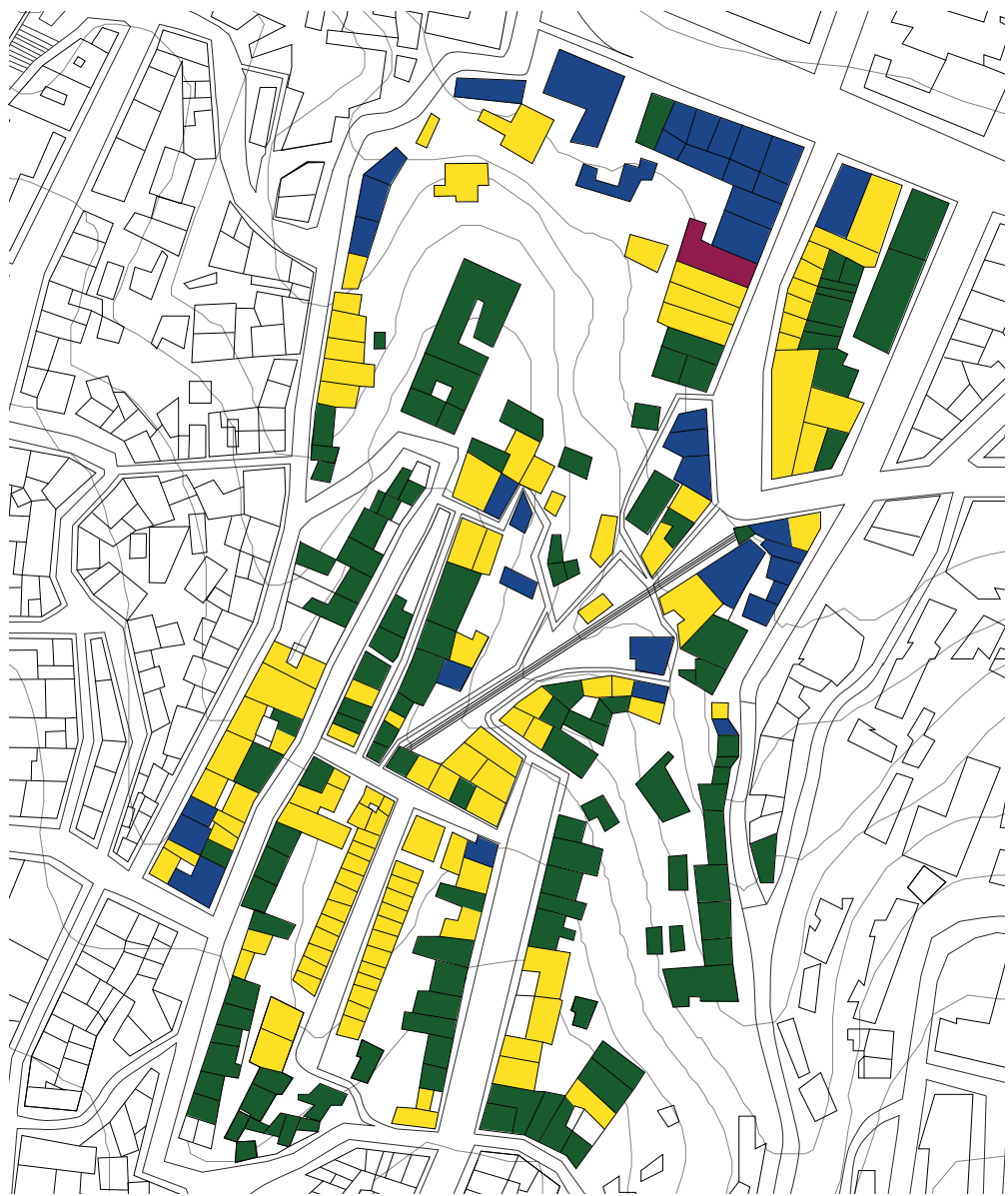
PLAZA MENA

POLITISTASJON

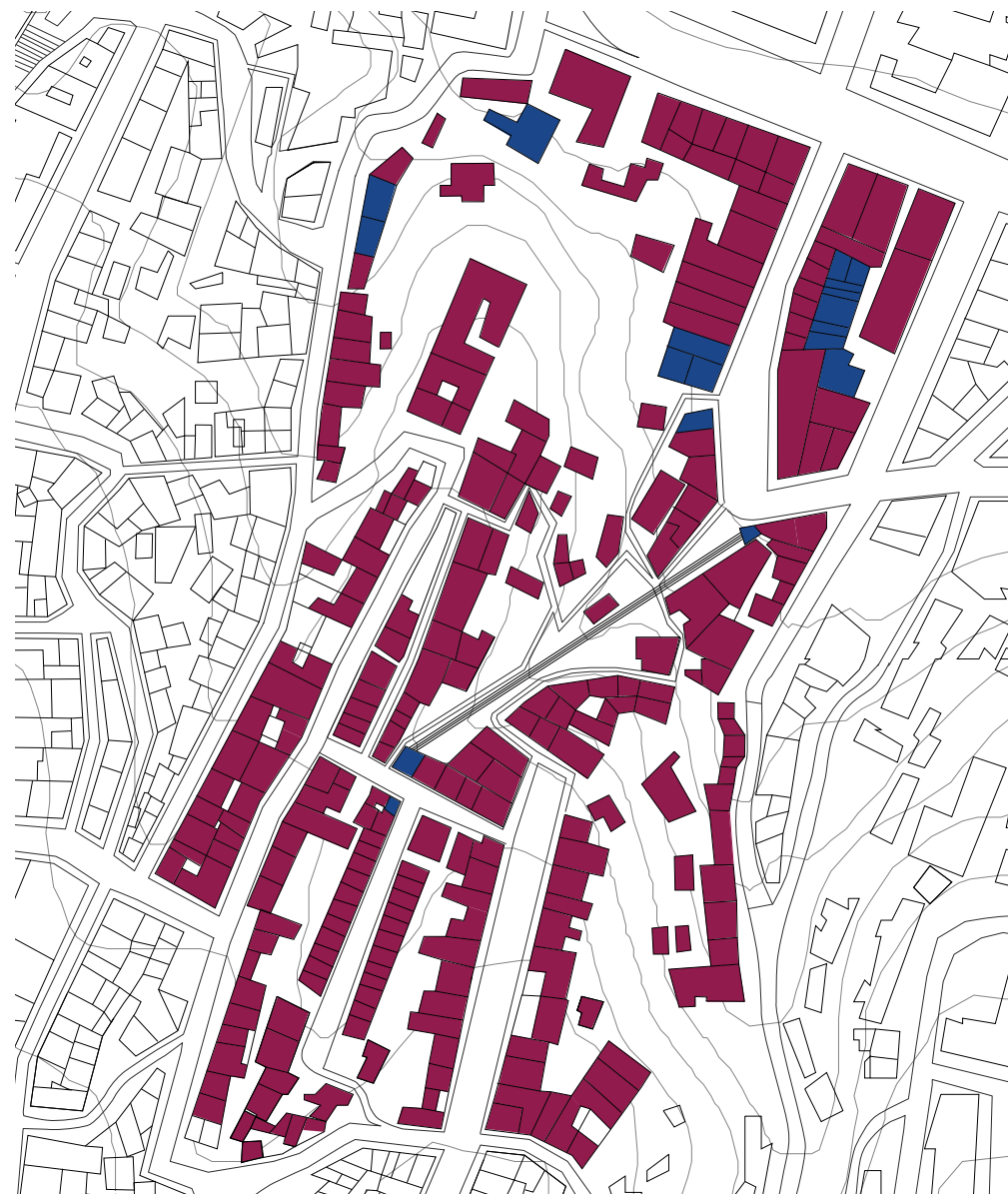
MUSEO LA SEBASTIANA

AVENIDA ALEMANIA

Bygningshøyder i forhold til gatenivå. 1:2500

Hovedfunksjon på bakkeplan. 1:2500

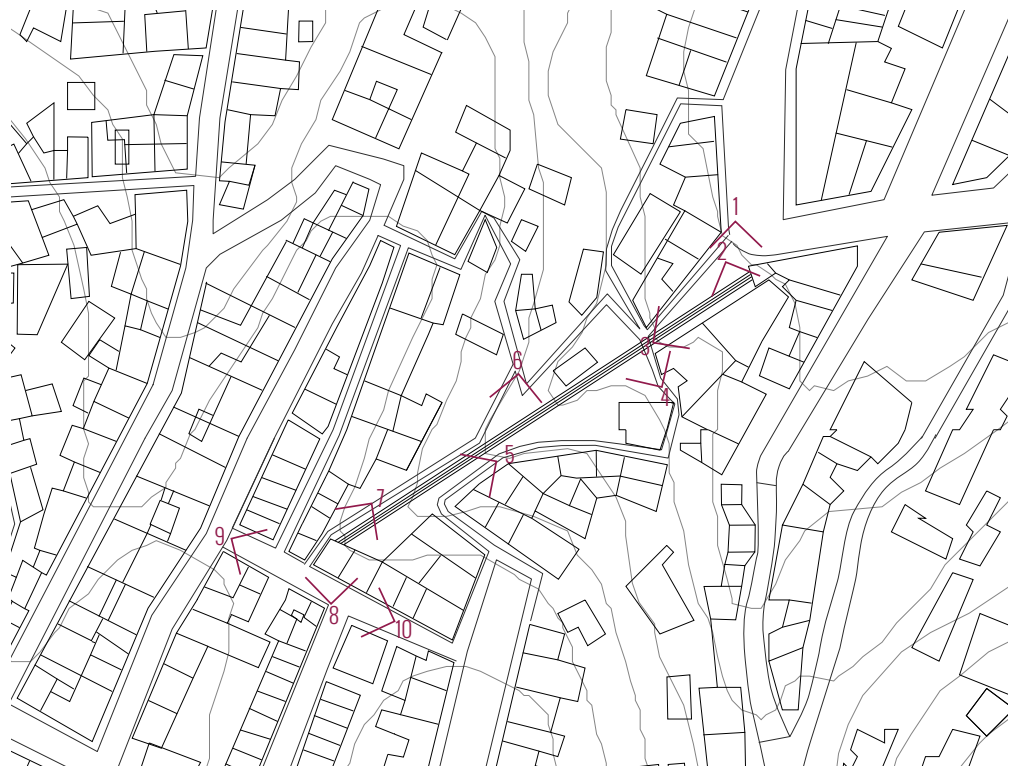
FOTO

ASCENSOREN OG OMEGN

Historiske bilder, dagens situasjon til høyre

Plassering bilder. 1:2000

1. området tilknyttet bunnstasjonen

2. området tilknyttet bunnstasjonen

3. området tilknyttet bunnstasjonen

4. Ascensor Florida

5. Ascensor Florida

8. området tilknyttet toppstasjonen

6. Ascensor Florida

7. Ascensor Florida

9. området tilknyttet toppstasjonen

10. området tilknyttet toppstasjonen

Calle Florida

Calle Lazo

Calle Marconi

Calle Mena

INTERVJUER

SAMTALER MED NABOLAGET

MARTA UNDERRAGA EIER AV LOKALBUTIKKEN

Eier og driver den lokale butikken på hjørnet av Prefecto Lazo. Hun har drevet den i femten år. De fleste som benytter seg av butikken er innom for å gjøre de mest nødvendige innkjøpene. Fra sin posisjon har hun ikke merket noe til de sosiale forskjellene andre naboer har kommentert.

Hun forteller om feiringene, den store mengden barn og at dette er den avgjørende faktoren for etableringen av en nabolagsorganisasjon. Hun mener man har en forpliktelse til å gi barna en god barndom.

Når vi forteller om prosjektet (gateteater) sier hun at stedet er perfekt. Menneskene her er veldig organiserte og liker denne typen aktiviteter. Hun forteller at det er stille her på hverdagene, da de fleste er på jobb, men at det i helgene er mye liv her. Søndager blir ofte brukt utendørs.

PAULA PREFECTO LAZO NR. 402   **MARÍA DE LOS ÁNGELES** MARCONI NR. 24

Begge bor sammen med sine familier i nabolaget. De forteller at barna her bringer familiene sammen. Det motiverer de til å feire høytider sammen, bli kjent med hverandre og til og med lage mat sammen.

NATALIA VÁZQUEZ SÉNECA NR. 532

Takker oss for arbeidet vi gjør med prosjektet, men har ikke tid til å engasjere seg i det selv. Hun er musiker og kunstner og jobber aktivt for å reaktivere de forlatte ascensorene i Valparaíso.

MARGARITA MENA NR. 350

Margarita er 60 år gammel og bor sammen med sin datter og hennes barn. Hun tjener penger på å leie ut rom i sin egen bolig. Hun kjenner sine naboer godt, men de er ikke nødvendigvis venner. Hun forteller oss om de sosiale og økonomiske gapet som skiller beboerne i gatene Mena og Prefecto Lazo. I Mena er det mer beskjedne forhold, men personlig gjør hun ingen forskjell mellom dem. I Calle Mena er har eiendommene utsikt til Valparaíso, mens dette mangler i Prefecto Lazo.

Når vi forteller henne om muligheten for å lage et prosjekt i bakken kommer hun på en ulykke der en mann døde av å falle ned trappene. Derfor ønsker vi å gjøre dette tilgjengelig for alle, spesielt pensjonister.

SUSSI ORIHUELA PREFECTO LAZO NR. 385

Sussi er forskolelærer og har bodd i nabolaget siden 1979 sammen med mannen og sønnen. Mannen er ingeniør og har bodd her siden 1971. Hun jobber for tiden ikke, men tar vare på huset. Hun forteller engasjert om arbeidet til nabolagsorganisasjonen, og spesielt om åpningssermonien for de nymalte husene der en fiolinist optrådte. Dessverre engasjerer ikke naboene i Prefecto Lazo seg like mye som i de omkringliggende gatene Mena og Florida.

Selv brukte hun kun den stengte ascensoren for å komme ned til sentrum, på tilbakeveien foretrakk hun gata Ferrari. Hun tror prosjektet vårt vil glede naboene.

ROBERTO MENA NR. 132

Er spesielt arbeidssom. Han bor med kona og broren. De har bodd her i 27 år. Når han blir spurt om sin interaksjon med naboene forteller han at han har bedre kontakt med noen enn med andre. På spørsmålet om ascensorens tilstand forteller han at han og de andre naboene som bor i skråningen ikke blir direkte påvirket, men erkjenner at det er flere mennesker som bruker trappene nå som ascensoren har sluttet å fungere. I tillegg forteller han at når du bor i skråningen har du et fokus nedover og at de nesten aldri går opp til toppen og han vet derfor lite om hva som foregår der. Han sosialiserer mest med mennesker utenfra som deler hans interesser.

SAFIRA GONZÁLEZ MENA NR. 360

Safira har bodd her de siste seks måneder sammen med familien på fire. Hennes mann jobber i Santiago og pendler dit hver dag. De bodde tidligere i Santiago der hun drev en liten butikk. Hun sier hun har vært der for kort til å kjenne nabolaget godt. Hun ønsker å bo nærmere sentrum fordi hennes sønn er funksjonshemmet og den dårlige tilgangen i cerroen gjør det vanskelig. Hun forteller oss også at hun på fritiden liker å ta turen ned til sentrum og plassene der.

PEDRO OYARZUN PREFECTO LAZO

Har bodd 17 år i nabolaget. Studerer jus ved PUCV og bor med kona. Angående den nedlagte ascensoren har han flere ganger sendt inn leserbrev til avisa for å vise sin misnøye i situasjonen. Han forteller at kommunen ikke har midler til å sette de i stand igjen. Vi kommenterer at prosjektet om å male husene var et initiativ fra kommunens side og han forteller oss at det var nabolaget som kjøpte malingen og gjennomførte arbeidet.

På fritiden liker han å lese bøker og spille basket. Han forteller at nabolaget er organisert når det gjelder å pynte rundt høytider og så videre, men han føler ikke at det finnes så mange organiserte aktiviteter.

Intervjuene er hentet og fritt oversatt fra: <http://operainsitu.wordpress.com/bitacora/entrevistas/>. De er gjort i perioden 10.juli - 08. august 2011.

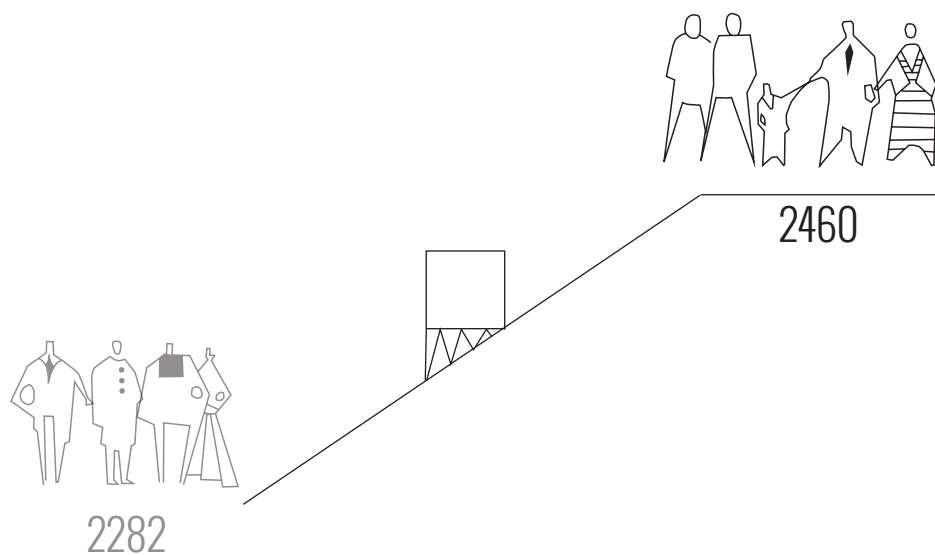
ANALYSER

DEMOGRAFI OG TOPOGRAFI

Jeg har sett nærmere på noen av forholdene i byen og hvilken betydning disse kan ha for utformingen og programmeringen av et byrom i tilknytning Ascensor Florida.

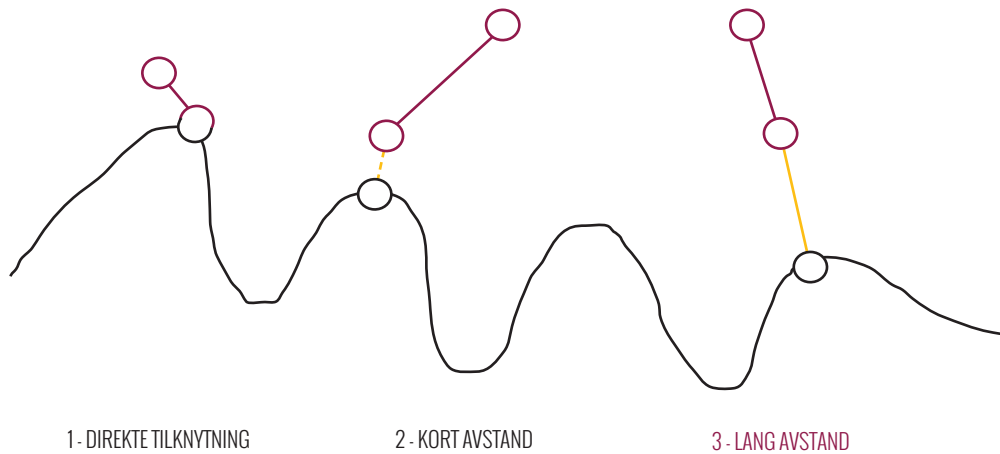

Totalt antall personer innenfor en følt avstand på 500 meter av Ascensor Florida er 4742. Størst betydning har antall innbyggere i dette området oppe i cerroen. Antall innbyggere her er 2460. Disse befinner seg innenfor en følt avstand på 500 meter og vil derfor være direkte brukere av ascensoren og dermed også byrommet i tilknytning dette.

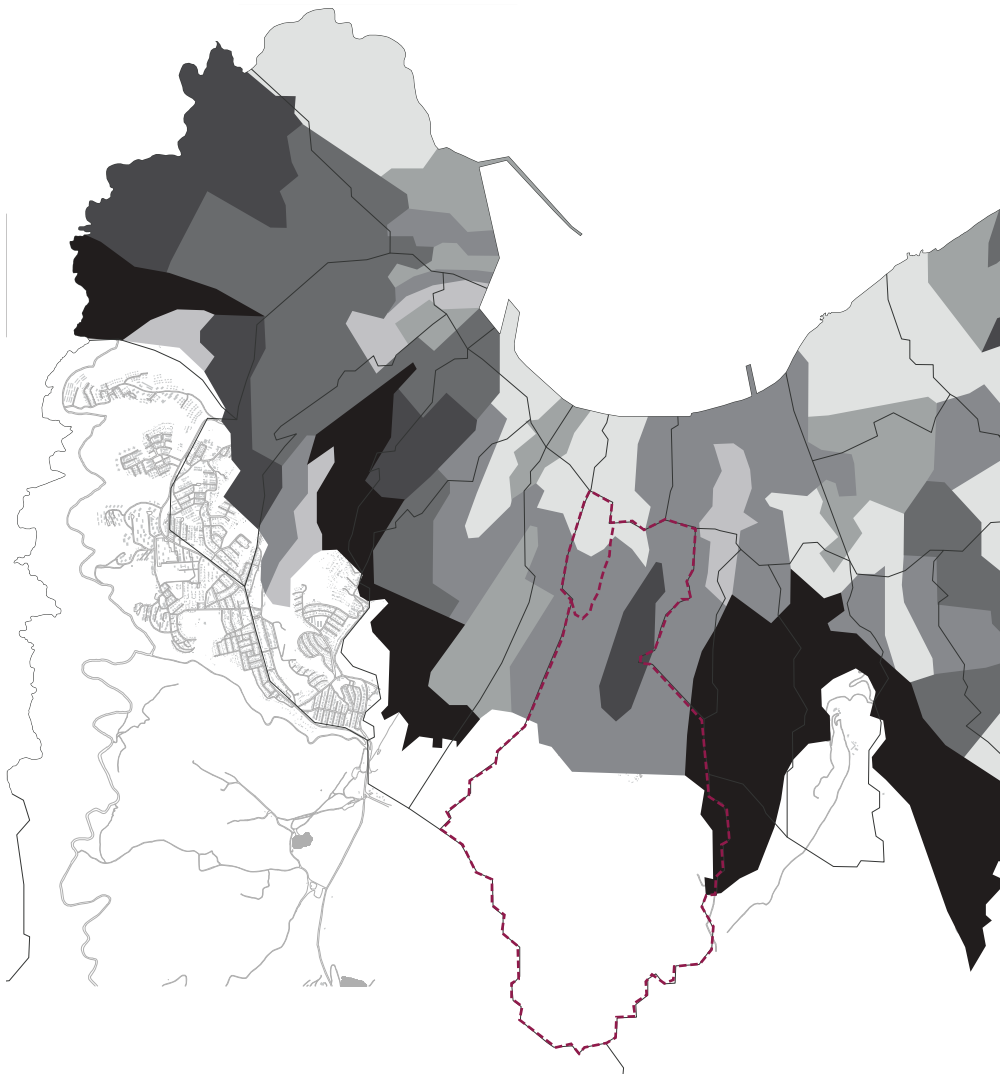
I utregningen kan man også ta med Cerro Bellavista fordi det ikke er noen dyp dal som skiller de to cerroene, og man får et større antall mennesker. Det finnes også en ascensor i tilknytning Cerro Bellavista, Ascensor Espiritu Santo

Dette tallet gir en mulighet for utarbeiding av et større program fordi det vil være mange som ferdes gjennom området.

AVSTAND TIL AVENIDA ALEMANIA 500 m

Avstanden til Avenida Alemania fra toppstasjonen til Ascensor Florida er 500 meter. Jeg har tatt utgangspunkt i at folk ikke går lenger enn en avstand på 500 meter i et område som faller innenfor definisjonen B-område. Fordi cerroen også ligger i et terreng blir denne avstanden lengre og en luftavstand på 500 meter vil tilsvare en følt avstand på mer enn 8000 meter. Derfor vil det være nødvendig med et annet transportmiddel mellom disse to punktene og toppstasjonen ved ascensoren blir derfor også et overgangsstopp, der det er mulighet for lokalbusser og kollektivbiler å stoppe.

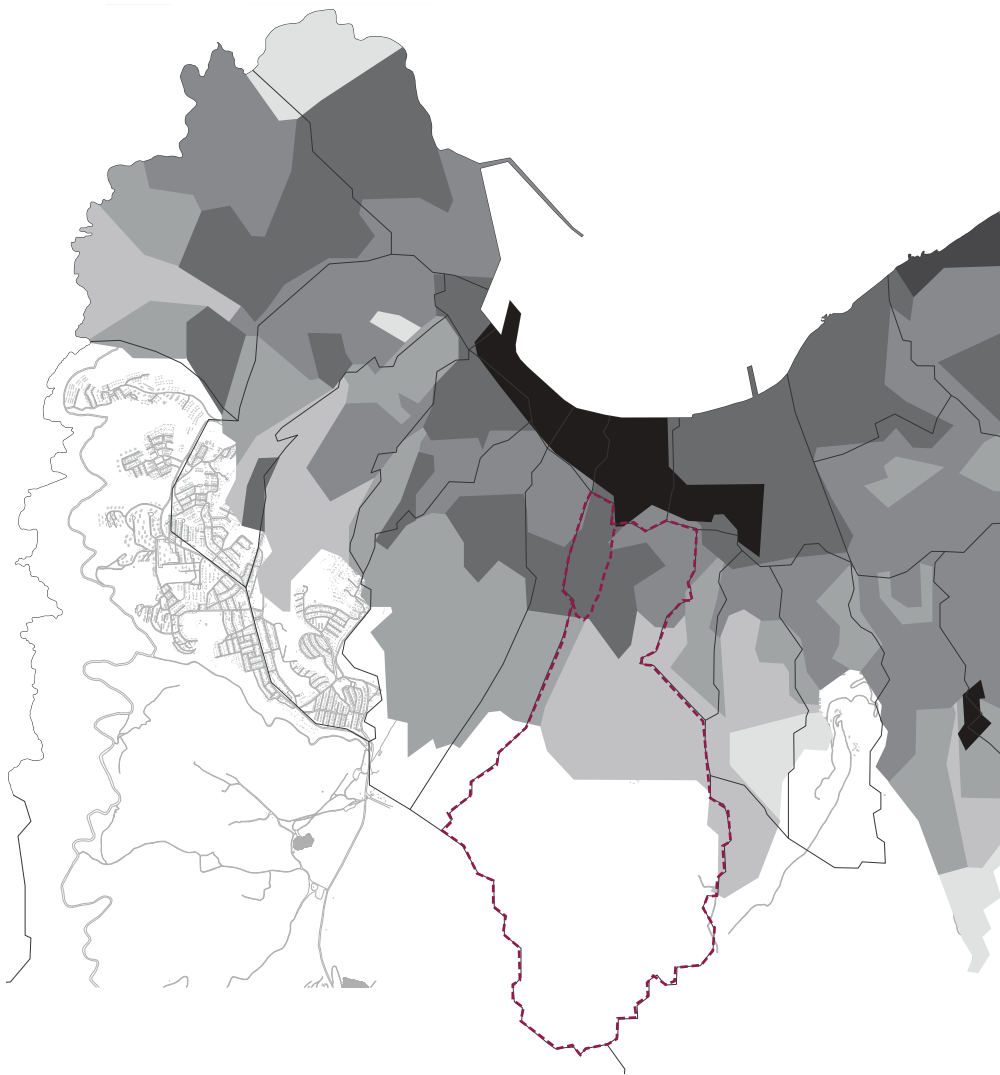

Fattigdom, mørkeste farge symboliserer de fattigste områdene. Område og cerro markert. 1:50 000

Forholdene i byen er preget av det topografiske og geografiske utgangspunktet. De forholder seg til oppdelingen av cerroer. Det vil si at forholdene kan forandre seg mye over kort avstand målt i luftlinje fordi områdene har en lang gangavstand mellom seg. Forholdene på cerroen vil dessuten ofte forverre seg jo lenger unna sentrum man kommer. En aktivisering av de nedre delene av cerroene vil derfor være med på å gi ringvirkninger til samme cerro.

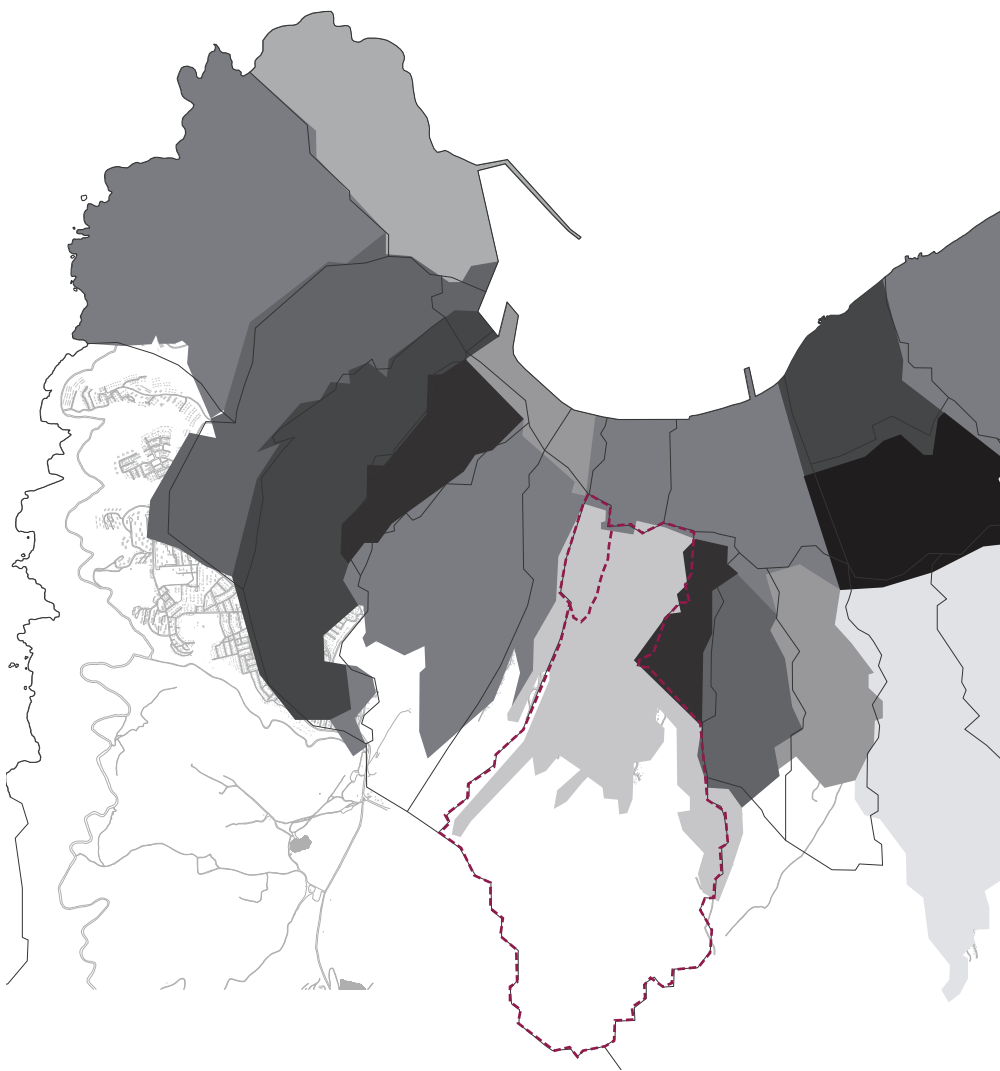
Cerro Florida er ikke en av de fattigste områdene i byen. Området nærmest sentrum er mindre fattig enn områdene lenger opp. Her er det dermed ikke nødvendig med en like "sosialt" program som i Cerro Cordillera, der forholdene er vesentlig dårligere. I Cerro Florida står jeg derfor friere med tanke på programmeringen av byrommet.

Selv om ikke området er farlig å ferdes i, vil også her en reaktivisering av ascenoren genere aktivitet, flere vil bevege seg gjennom området og det vil bli tryggere.

Alder, mørkeste farge symboliserer de eldste innbyggerne. Område og cerro markert. 1:50 000

Cerro Florida har en mer eller mindre gjennomsnittlig befolkning. Jeg går ut fra at en middels gjennomsnittsalder betyr en jevn spredning av mennesker i ulik aldre. Det kan virke som, basert på intervjuene, at det finnes mange barnefamilier i området og at disse preger nabolaget. Hvordan kan man programmere et byrom der man har fokus på barn, men også legger til rette for at de ulike innbyggerne kan møte hverandre?

Tetthet, mørkeste farge symboliserer de eldste innbyggerne. Område og cerro markert. 1:50 000

Cerro Florida er et område med gjennomsnittlig tetthet, noe som tyder på at bebyggelsen er relativt lav, med mange eneboliger. Dette ser vi også ut fra kartleggingen som er gjort og bilder fra området. Området er derimot stort, og et byrom i tilknytning ascensoren vil likevel være mulig å benytte for mange i forbindelse med veien til og fra sentrum. Sammen med andre transportmidler kan dette området tjene mange.

POTENSIALE

FASCINERENDE OG VIKTIGE STEDER I NABOLAGET

Jeg har samlet noen av de stedene som jeg på en eller annen måte fascinerte meg. Enten på grunn av deres behov for bearbeidelse, potensiale eller kun som inspirasjon med tanke på materialer og farger.

Trapp ved toppstasjon

Materialer

Alternativ trapp vest

Calle Lazo

Alternativ trapp øst

Calle Mena

Calle Séneca

PROGRAM

GRØNT, VEKST OG PARK

Fra arbeidet med de 13 heisene og grep utviklet i skala 1:3000 kom tanken om en grønn lunge. Mest av alt kom dette programmet fra en inspirasjon fra stedet, som i dag allerede er veldig grønt. Deretter har jeg gjort undersøkelser knyttet til hva dette grønne programmet kan være.

PLAZA VICTORIA

AVSTAND: 400 meter luftlinje / 1000 meter følt avstand

STORRELSE: 13 600 m²

FUNKSJON: En del av plassen har flest funksjoner for barn, mens den andre delen har funksjoner tilhørende en urban park. Her finnes det store trær som kaster skygge, en liten paviljong og fontene. Området er delt opp i mindre områder og det er mulighet for gateselgere å ha små boder eller liknende.

PARQUE ITALIA

AVSTAND: 550 meter luftlinje / 1250 meter følt avstand

STORRELSE: 11 000 m²

FUNKSJON: En park med trær og noen gangstier på tvers, i tillegg til noen statuer som står spredt rundt i parken. Det finnes noen matboder eog utleie av sykler.

PLAZA MENA

AVSTAND: 300 meter luftlinje / 800 meter følt avstand

STORRELSE: 2300 m²

FUNKSJON: Grønt parkområde med små gangstier, steder å sitte, skygge, lekeplass for barn, en del er mer åpen med hardt underlag. Mulighet for salg fra små kiosker. Plassen er omgitt av noen små restauranter og butikker.

PROSJEKTERING

IDESKISSER OG MODELLSTUDIER

Utprøving av konsepter og utforminger av byrom i tilknytning ascensoren. Hvilken overføringsverdi kan de ulike prosjektene ha til andre ascensorer i byen?

Prosjektering med tanke på tre deler:

1 - Ascensoren blir en del av et større transportnettverk. Overgangsmuligheter mellom de ulike transportmidlene skal etableres.

2 - Synlighet

Bunnstasjonen er viktig for identiteten til hele nettverket. Hva kan være med på å gjøre det til et identifiserbart system?

3 - Revitalisering av nabolag i cerroene.

Ascensorene får et tileggsprogram som gjør den til et mer attraktivt transportmiddel. Dette vil forsterke cerroene og hindre isolerte nabolag. Denne delen er stedsspesifikk, noen områder vil ha større behov for intervensjon enn andre.

FELLESTREKK

Ulike kvaliteter ved dette stedet som går igjen i en eller flere av de andre ascensorene:

- lenger unna hovedaksene i sentrum
- lang ascensor
- trapp i umiddelbar nærhet
- utsikt
- i området ferdes for det meste lokale
- langt fra Avenida Alemania

STEDSSPESIFIKK

Kvaliteter knyttet til området, som ikke nødvendigvis finnes andre steder:

- dårlig løst bunnstasjon
- grøntområde
- mulighet til å komme tett på ascensoren

MULIGHETER

Hva ønsker jeg å oppnå med de ulike grepene?

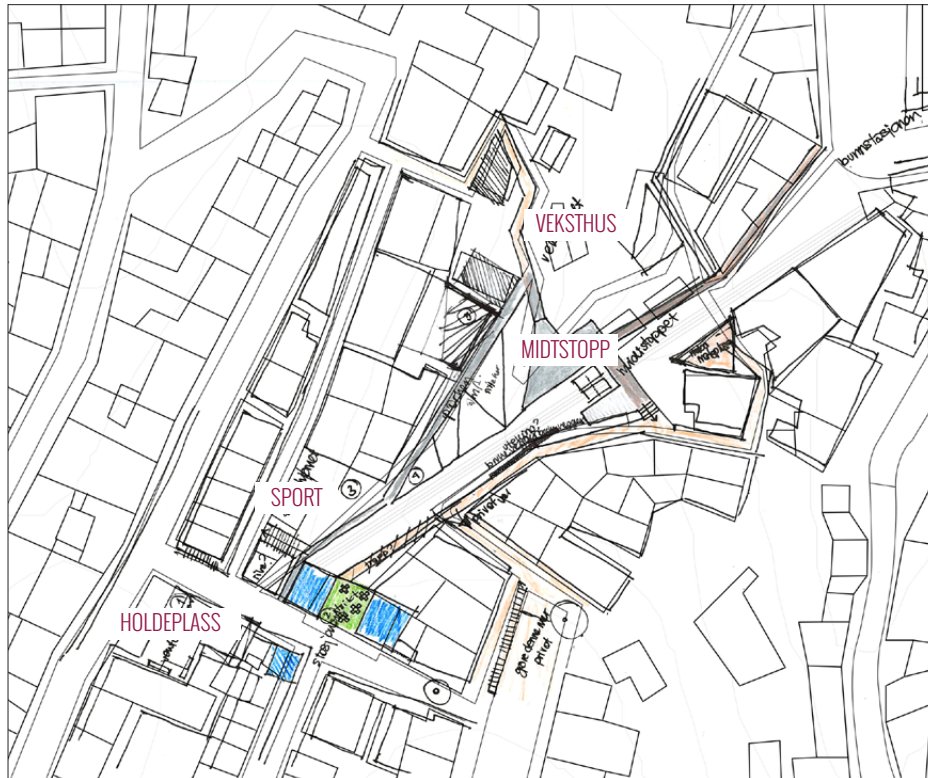
- stedsspesifikt program
- programmere med tanke på de lokale
- utforme prinsipper med overføringsverdi til andre ascensorer
- gjøre området mer oversiktlig
- forbedre eksisterende kvaliteter som trappeløp og utsikt

Skisse, hele området, 1:1500

Skissering med en overordnet tanke om ascensoren. Etableringen av et nytt orienteringspunkt kom tidlig i prosessen. Dette etablerte seg langs banen fordi det i denne settingen er her det er tilgjengelig areal i området. Området er veldig tett bebyggt.

Ønsket om å åpne opp for utsikten i tilknytning toppstasjonen og etablere en plass i forbindelse med colectivo-holdeplass.

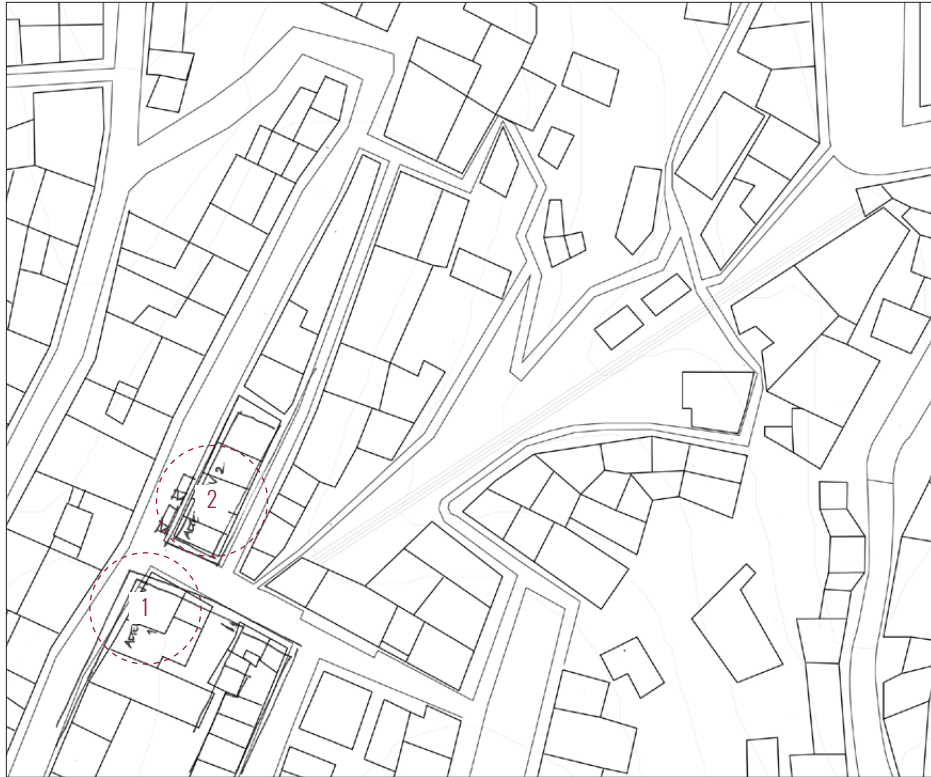

Skisse, hele området, 1:1500

Det nye orienteringspunktet i skråningen har blitt midtstopp for ascensoren. De andre funksjonene har blitt lagt langs en akse parallellt med ascensoren. Det har blitt etablert flere punkter langs denne aksen:

- holdeplassen: overgang til andre transportmidler.
- toppstasjonen: aktivt program i forbindelse med toppstasjonen. I forbindelse med etablering av program her blir minst et av nabobyggene revet. Dette er i dårlig stand.
- park: grønt rekreasjonsområde
- veksthus: område for dyrking i forbindelse med midtstoppet. Her blir noen hus i dårlig forfatning revet.

En ønsket differensiering av området. I dag er det problematisk og skillete mellom offentlige og private rom er ikke nødvendigvis godt definert. Holde det offentlige programmet på vestsiden av banen.

Alternativ plassering av holdeplass, 1:1500

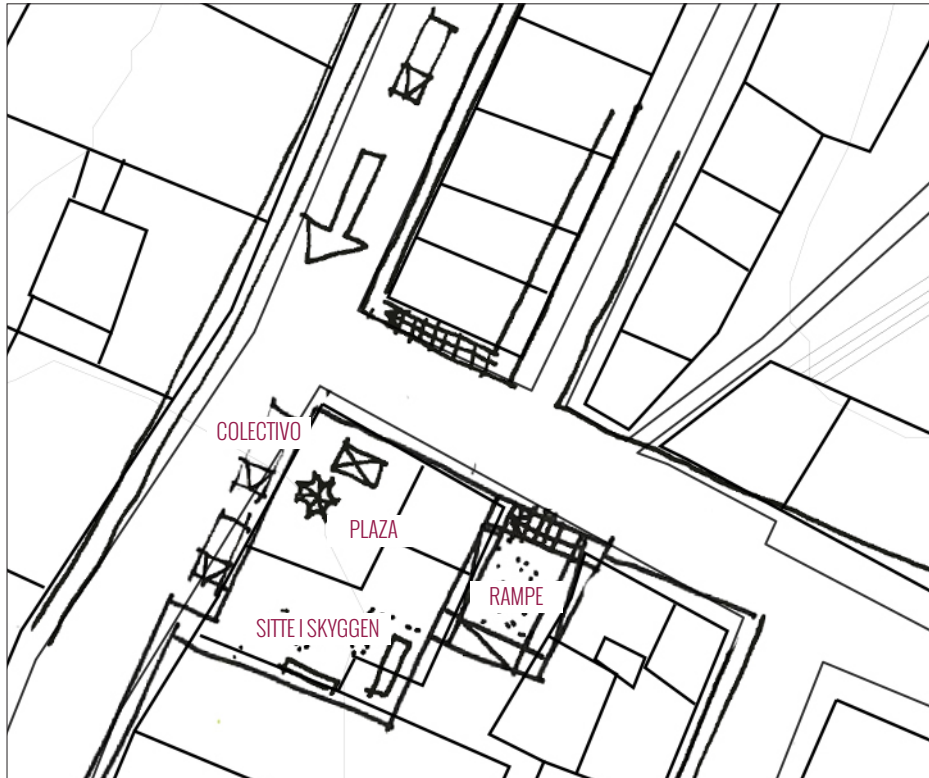
I

- Eldre bebyggelse som i dag har en veldig lukket og introvert karakter.
- Dersom man river vil man ha areal nok til programmet jeg ønsker å etablere der.
- Også mulighet til å få inn rampe.

2

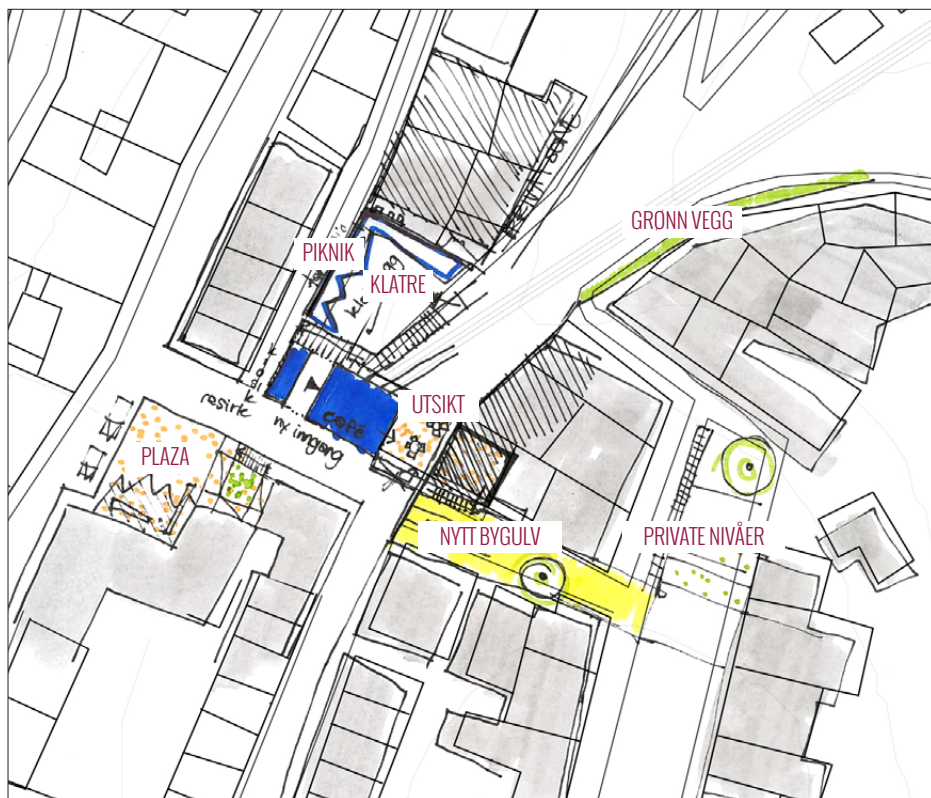
- Plasseringen vil være på linje med stasjonen.
- Har nyere bebyggelse som av høyere kvalitet som ikke er like aktuelt å rive.
- Dersom man ikke river bebyggelsen vil ikke stoppet være synlig.
- Gir veldig lite areal til holdeplassen.

Skissering av holdeplass. 1:500

Etablere et overgangspunkt til annen transport videre opp i cerroene. Den skal ha funksjoner som sitte, skygge, ha plass til gateselgere eller musikanter, Stedet skal ha kontakt med toppstasjonen, vise en klarhet i bevegelsesmønster og skape en oversiktig situasjon. Et hardt underlag gir den en mer urban karakter.

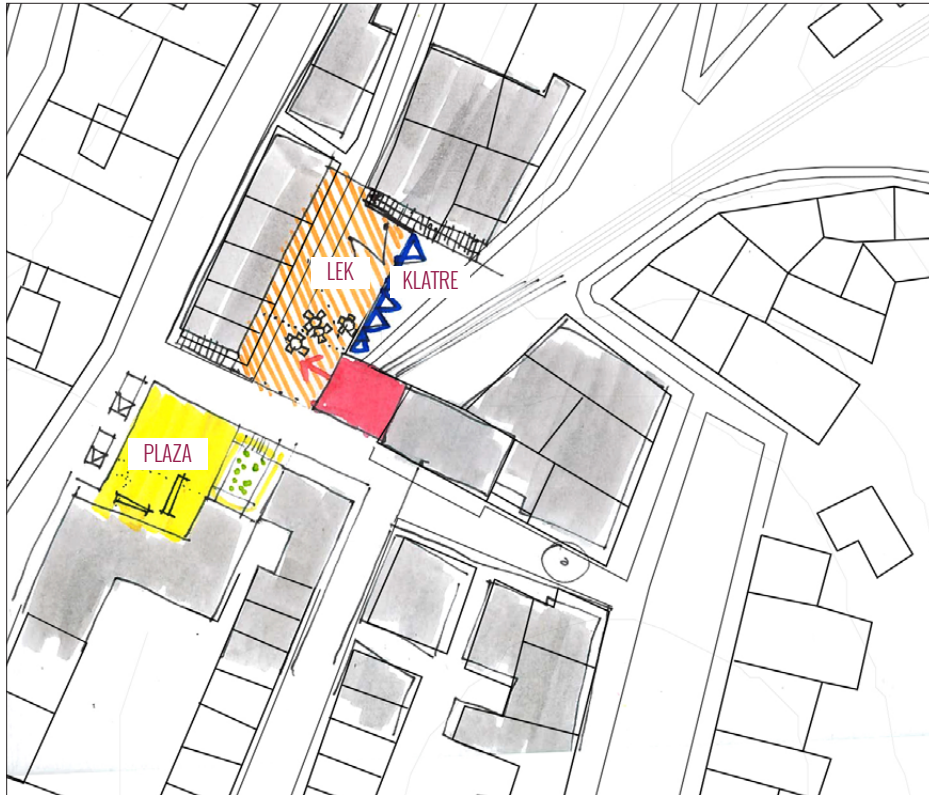
Skissering av program i tilknytning toppstasjon, 1:1000

Mål:

- Relasjon med holdeplassen
- Mer aktiv del av programmet. Funksjoner som piknikområde, amfi med scene, utekino eller klatrevegg. Barn og unge i fokus.
- Ny tilgang med trapp. Dagens løsning er uoversiktlig og lite praktisk.

Grep:

- Vertikalt program på en vertikal tomt.
- Rive to av nabobyggene. Det ene har dårlig standard, mens ved å rive det andre vil man skape en synligere situasjon. Da kan man utvide stasjonen.
- Bygge oppå taket til bygget på andre siden som ligger lavere enn stasjonen? Terrasse og utsiktspunkt.
- Nytt bygulv skaper en møteplass for naboene og gjør det vanskeligere for parkering.

Skissering av program i tilknytning toppstasjon, 1:1000

I senere skisser av toppstasjonen har jeg valgt å gå bort fra å bruke takte på eksisterende nabobygg som terrasse. Dette for å begrense inngrepene jeg gjør i området.

Eteblerer et nytt bygulv i tilknytning det aktive programmet og klatreveggen. Trappen er flyttet for å gjøre toppstasjonen mer tilgjengelig. Sammen danner holdeplassen og toppstasjonen den mer urbane delen av programmet.

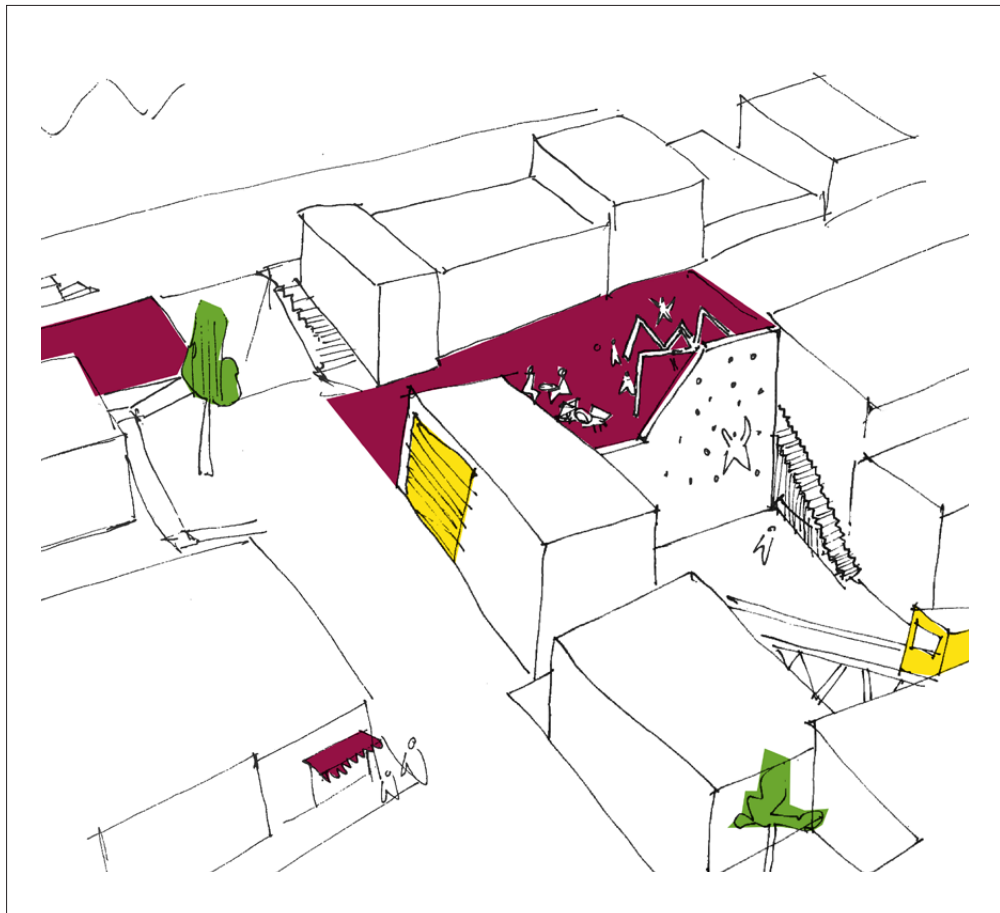

Skissering av program i tilknytning skråning og bunnstasjon, 1:1000

Bunnstasjonen har i dag en vanskelig ankomstsituasjon. En ny stasjon gir ny tilgang både med heis og trapp. Ønsker at denne ascensoren skal bli et eksempel på at områder i cerroene har potensiale til å gjøres mer tilpasset universell utforming.

Beholder gateløpet, gjør stasjonen mer synlig ved å få en mer oversiktlig situasjon.

Inndeling av området i ulike nivåer og soner. Vekstområdet blir definert i ulike lapper mellom veksthusene.

Aksionometrien illustrerer mulighetene knyttet til den nye toppstasjonen til ascensoren.

- To bygg rives. På tomte der de stod bygges det en lekeplass og klatrevegg.
- Selve stasjonen utvides mot lekeplassen. Her er det muligheter for å ha uteservering i forbindelse med stasjonen.
- Holdeplassen legges på hjørnet mot hovedgata, der trafikken nå kun går i én retning.

Aksionometrien illustrerer mulighetene knyttet til den nye midtstasjonen til ascensoren.

- Det lages nivåer på vestsiden av banen. Disse fører opp til klatreveggen og lekeplassen.
- Nivået ved midtstasjonen er på samme nivå som veksthusene og kjøkkenhagene.
- Øst for ascensoren har skråningen en mer privat karakter med bolighus.

RESULTAT

PROSJEKT

Grepene gjort i forbindelse med Ascensor Florida faller innenfor syv ulike kategorier. Funksjonene legger seg som en akse langs ascensoren. En kombinasjon av ulike program henvender seg til forskjellige brukergrupper.

Byrom:

Det lages en liten plass i forbindelse med toppstasjonen. Café eller annet program kan ta i bruk byrommet til uteservering. Det rives to bygg, et av de allerede i ruiner.

Lek:

Klatrevegg og lekeplass legges ved toppstasjonen. Her får bakken også et annet underlag som differensierer det fra de andre bygulvene.

Grønt:

Skråningen programmeres langs den ene siden av ascensoren. Øverst finner man en grønn park langs trappene som tar deg til toppstasjonen. I forbindelse med midtstoppet finner man veksthus og parseller for matproduksjon.

Gater:

Calle Florida blir enveiskjørt for å gjøre det enklere å etablere en holdeplass for kollektivbilene.

Ascensor:

Begge stasjonene erstattes av nye bygg som har en bedre henvendelse mot gata. I tillegg etablerer jeg et midtstopp på ascensoren i forbindelse med programmering av skråningen.

Infrastruktur:

Overgang:

Utenfor toppstasjonen etablerer jeg holdeplass for overgang til kollektivbil. I den forbindelse rives et bolighus på én etasje.

Program:

Det plasseres flere veksthus sammen med parsellhagene på midtstasjonen. Her rives tre felleferdige bolighus for å gjøre plass. Toppstasjonen utvides for å muliggjøre café, butikk eller liknende.

Bygg som rives, 1:2000

1
Ett bolighus rives i forbindelse med holdplassen. Det har en lukket og introvert karakter og er av helt gjennomsnittlig standard.

2
Ett av to bygg som rives i forbindelse med toppstasjonen. Standarden er ok, men jeg ønsker å rive det for å legge til rette for et større program ved toppstasjonen og en utvidelse av selve stasjonsbygget. To rives for å utvide toppstasjonen og etablere en liten plass foran.

3
Det andre bygget som rives i forbindelse med plassen foran toppstasjonen. Bygget er allerede i dårlig forfatning.

4
For å gjøre plass til veksthus og parsellhager rives tre bolighus i dårlig forfatning i skråningen. Byggene har under middels standard.

Plan 1:500

REFERANSER

PROSJEKTER OG INSPIRASJON

Jeg har hentet inspirasjon til programmering og skissering fra noen prosjekter. Disse prosjektene har kvaliteter, stemninger eller situasjoner jeg ser for meg i mine skisseprosjekt.

Columbine Garden / SLA Landscape Architects

Superkilen / Topotek 1 + BIG + Superflex

Safe Zone / Stoss landscape urbanism

The vertical public park / All/Arch

Ukjent

The vertical public park / All/Arch

Merida Factory Youth Movement / Selgascano

Greenhouse Botanical Garden Grueningen / idA

Extreme Nature: Landscape of Ambiguous Spaces / Junya Ishigami

KILDER

SKISSEFASE

7 *Cerro Bellavista y Florida, Pasado y presente*. Hentet fra http://www.ciudaddevalparaiso.cl/inicio/zonas_detalle.php?id_zona=19#null
Barrio Ascensor Florida. Hentet fra <http://operainsitu.wordpress.com/barrio-ascensor-florida/>

9 Hentet fra Google Maps.

13 *florida_01.jpg*. Hentet fra: <http://www.geocities.ws/valpoascensores/florida.html>
As-Florida.jpg. Hentet fra: <http://www.iglesia.cl/cursosiloscristiandadvalparaiso/valparaiso/valparaisociudad/valparaisociudad.html>

19-21 Hentet fra Google Streetview

22-27 Hentet fra <http://operainsitu.wordpress.com>

34 GUTTLAB. *Social structures, demographics*. Hentet fra <http://guttlab.com/guttlab-01-unab-chile/>

36 GUTTLAB. *Social structures, demographics*. Hentet fra <http://guttlab.com/guttlab-01-unab-chile/>

38 GUTTLAB. *Social structures, demographics*. Hentet fra <http://guttlab.com/guttlab-01-unab-chile/>

48-51 Hentet fra Google Maps

64 Hentet fra Google Streetview

86 Gaventa, S..(2006). *New Public Spaces*. 114

87 *12-7871-2013-2.jpg*. Hentet fra <http://red-dot.de/pd/online-exhibition/work/?code=2013-12-7871>
jardins_de_metis_3.jpg. Hentet fra http://www.play-scapes.com/wp-content/uploads/2008/06/jardins_de_metis_3.jpg

88 *vacant-lot-playscape-public-space-real-estate-al-arch-israel1.jpg*. Hentet fra <http://www.play-scapes.com/play-design/contemporary-design/real-estate-alarch-bat-yam-israel-2012/>
vacant-lot-playscape-public-space-real-estate-al-arch-israel3.jpg. Hentet fra <http://www.play-scapes.com/play-design/contemporary-design/real-estate-alarch-bat-yam-israel-2012/>

89 *Migros 1.jpg*. Hentet fra http://www.entre-prises.com/news/2010/12/MozaiK_Climbing_Walls_Bring_An_Urban_Appeal
1309980811-01factory-selgas-cano-5427-528x352.jpg. Hentet fra <http://ad009cdnb.archdaily.net/wp-content/uploads/2011/07/1309980811-01factory-selgas-cano-5427-528x352.jpg>

90 Hentet fra <http://www.archdaily.com/441213/greenhouse-botanical-garden-grueningen-ida/>

91 *ccf09042009_00000.jpg*. Hentet fra <http://bncpnd.wordpress.com/2009/04/09/project-2-precedents/>